

**Pārskats par
2020. gada politisko partiju (to apvienību)
vēlēšanu deklarāciju pārbaudēm**

Atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma (turpmāk – Finansēšanas likums) 8.2 panta trešajā daļā noteiktajam Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – Birojs) pabeidzis politisko organizāciju (partiju) un to apvienību (turpmāk – politiskās partijas) iesniegto 2020.gada 29.augusta Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes.

1. Deklarāciju iesniegšana

Saskaņā ar Centrālās vēlēšanu komisijas informāciju 2020.gada 29.augusta Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas piedalījās 17 politiskās partijas.

Pamatojoties uz Finansēšanas likuma 8.² panta pirmajā daļā noteikto, 2020.gada vēlēšanu deklarācijas iesniegušas 16 politiskās partijas. Tās publicētas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” un Biroja tīmekļa vietnē.

Par 2019.gada pārskata neiesniegšanu un 2020.gada vēlēšanu deklarācijas neiesniegšanu par vienu politisko partiju – Vienoti Latvijai – iesniegts prasības pieteikums tiesai par šīs politiskās partijas darbības apturēšanu.

Par 2020.gada vēlēšanu deklarāciju iesniegšanas kārtības neievērošanu trīs politiskās partijas ir sauktas pie administratīvās atbildības, un tām uzlikts administratīvais naudas sods kopā 245 *euro* apmērā.

Nr.p.k.	Politiskā partija	Sods, <i>euro</i>
1.	Vienoti Latvijai	150
2.	Alternative	75
3.	Nacionālā Savienība TAISNĪGUMS	20

2. Deklarāciju pārbaudes

Pamatojoties uz Finansēšanas likuma 8.2 panta otrajā daļā noteikto, politiskajām partijām bija jāiesniedz vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, norādot tajās visus priekšvēlēšanu ieņēmumus un izdevumus par laika posmu no 2020.gada 7.jūlija līdz vēlēšanu dienai 2020.gada 29.augustam.

Pārbaudes veiktas par 16 politisko partiju iesniegtajām vēlēšanu deklarācijām. Politisko partiju deklarācijās norādītā informācija salīdzināta ar Birojā saņemto, Biroja monitorēto un apkopoto informāciju par politisko partiju priekšvēlēšanu aģitācijas gadījumiem un izdevumiem, tā salīdzināta ar 818 reklāmas pakalpojumu sniedzēju, politisko partiju un nesaistīto personu iesniegtajiem paziņojumiem par noslēgtajiem aģitācijas līgumiem, 155 publicētajiem aģitācijas izcenojumiem, 55 Biroja veiktajām pārbaudēm par iespējamajiem priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumu pārkāpumiem.

Apkopojot vēlēšanu deklarācijās norādīto informāciju, konstatēts, ka politiskās partijas priekšvēlēšanu aģitācijas periodā saņēmušas finanšu līdzekļus 2 605 570,22 *euro* apmērā, no kuriem biedru un iestāšanās naudas 40 578,73 *euro*, ziedojumus 215 606,42 *euro*, valsts budžeta finansējumu 2 349 385,07 *euro*.

Priekšvēlēšanu aģitācijai politiskās partijas kopā izlietojušas 1 527 888,47 *euro*, no kuriem limitētajiem reklāmu izvietojumiem un labdarības pasākumu izdevumiem tērēti 1 218 406,08 *euro*, pārējiem izdevumiem – 309 482,39 *euro*.

Detalizētāks politisko partiju izdevumu izlietojums pa veidiem, kas apkopots no politisko partiju vēlēšanu deklarācijām, pievienots ziņojuma pielikumā.

3. Konstatētie pārkāpumi

Veiktajās pārbaudēs par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma un Finansēšanas likuma pārkāpumiem deviņas politiskās partijas sauktas pie administratīvās atbildības, un tām uzlikts naudas sods kopā 3110 *euro* apmērā. Vienai politiskajai partijai izteikts aizrādījums, jo pārkāpumi bija maznozīmīgi.

Nr. p.k.	Politiskā partija	Pārkāpums	Sods, <i>euro</i>
1.	Jaunā Saskaņa	-Aģitācijas materiālu noformējuma neievērošana; -aģitācijas paziņojumu neiesniegšana; -ziedojumu 6443,25 <i>euro</i> , reklāmas izdevumu radio 6443,25 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -neatļauta ziedojuma no juridiskas personas 6443,25 <i>euro</i> pieņemšana; -saņemto ziedojumu 6443,25 <i>euro</i> nepaziņošana.	810
2.	Alternative	-Aģitācijas materiālu noformējuma neievērošana; -aģitācijas ierobežojumu neievērošana aizliegtajās dienās; -ziedojumu 779,95 <i>euro</i> , reklāmas izdevumu presē 2680 <i>euro</i> un internetā 779,95 <i>euro</i> , kā arī drošības naudas 850 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -izdevumu summu pa veidiem neprecīza norādīšana deklarācijā; -saņemto ziedojumu 3526,28 <i>euro</i> nepaziņošana.	650
3.	Jaunā konservatīvā partija	-Vides reklāmas izdevumu 13377,28 <i>euro</i> nenorādīšana.	600
4.	Jaunā VIENOTĪBA	-Reklāmas izdevumu presē 16678,64 <i>euro</i> un internetā 1995,29 <i>euro</i> nenorādīšana.	450
5.	Reģionu Spēks	-Reklāmas izdevumu internetā 2615,78 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā.	200
6.	Latvijas Krievu savienība	-Aģitācijas paziņojumu neiesniegšana; -reklāmas izgatavošanas izdevumu 854,26 <i>euro</i> un drošības naudas 850 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -izdevumu summu pa veidiem neprecīza norādīšana deklarācijā.	150
7.	Attīstībai/Par!	-Ziedojumu 399,47 <i>euro</i> , reklāmas izdevumu internetā 399,47 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -saņemto ziedojumu 399,47 <i>euro</i> nepaziņošana.	100
8.	Zaļo un Zemnieku savienība	-Ziedojumu 111 <i>euro</i> , reklāmas izdevumu internetā 111 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -saņemto ziedojumu 111 <i>euro</i> nepaziņošana.	100
9.	Vienoti Latvijai	-Aģitācijas materiālu noformējuma neievērošana.	50
10.	Rīcības partija	-Ziedojumu 16,64 <i>euro</i> , reklāmas izdevumu internetā 16,64 <i>euro</i> nenorādīšana deklarācijā; -saņemto ziedojumu 16,64 <i>euro</i> nepaziņošana.	aizrādījums

Vienlaikus pārbaudēs konstatēts, ka neviena politiskā partija nepārsniedza Finansēšanas likumā noteikto priekšvēlēšanu aģitācijas izdevumu apmēru reklāmas izvietojšanai un labdarības pasākumu finansēšanai.

Bez tam četras politiskās partijas – Jaunā konservatīvā partija, Jaunā VIENOTĪBA, Reģionu Spēks, Rīcības partija – novērsušas pārkāpumus un iesniegušas precīzētas vēlēšanu deklarācijas, kurās norādījušas lēmumos konstatētos iepriekš neiekļautos izdevumus.

4. Valsts budžeta finansējums

2020.gadā desmit politiskajām partijām pirmo reizi tika piešķirts valsts budžeta finansējums atbilstoši grozījumiem Finansēšanas likumā, proti, valsts budžeta finansējums tika piešķirts politiskajai partijai, par kuru iepriekšējās Saeimas vēlēšanās nobalsoja vairāk nekā 2 % vēlētāju, 4,50 *euro* apmērā par katru iegūto balsi Saeimas vēlēšanās, 0,50 *euro* apmērā par katru iegūto balsi Eiropas Parlamenta vēlēšanās un 100000 *euro* politiskajai partijai, par kuru Saeimas vēlēšanās nobalsoja vairāk nekā 5 % vēlētāju. Informācija par izmaksāto valsts budžeta finansējumu katrai politiskajai partijai publicēta Biroja tīmekļa vietnē https://www.knab.gov.lv/lv/finances/control/state_funding/.

Piešķirto valsts budžeta finansējumu politiskās partijas bija tiesīgas izlietot trim mērķu grupām, tai skaitā, komunikācijai ar sabiedrību un politiskajai aģitācijai.

Veicot 2020.gada priekšvēlēšanu izdevumu pārbaudes, konstatēts, ka politiskās partijas no valsts budžeta finansējuma pārskaitījušas līdzekļus par politiskajai aģitācijai iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem atbilstoši vēlēšanu deklarācijās un attaisnojuma dokumentos norādītajām summām. Vienlaikus pārbaudes par valsts budžeta finansējuma izlietojuma atbilstību Finansēšanas likumā noteiktajām izlietojuma prasībām tiks turpinātas politisko partiju 2020.gada pārskatu pārbaūžu ietvaros.

5. Priekšlikumi

Izvērtējot vairākus gadus pēc kārtas atkārtotus situāciju, kad vēlēšanās startē politiskās partijas, kuras nav iesniegušas gada pārskatu vai vēlēšanu deklarācijas par iepriekšējiem periodiem un par kurām iesniegti prasības pieteikumi tiesai par darbības apturēšanu vai izbeigšanu, kā arī kurām ir parādsaistības par nesamaksātajiem sodiem un valsts budžetā nesamaksātajiem ar Biroja lēmumu uzdotajiem finanšu līdzekļiem, Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2021.-2023.gadam projektā iekļauts pasākums 13.13., kas paredz kopā ar Tieslietu ministriju veikt nacionālo normatīvo aktu analīzi, kā arī starptautiskās prakses izvērtējumu, identificējot, pie kādiem apstākļiem politiskajai organizācijai (partijai) būtu liedzams startēt vēlēšanās. Tāpat paredzēts sagatavot informatīvo ziņojumu ar izvērtējumu par kritērijiem, pie kādiem politiskajai organizācijai (partijai) Latvijā būtu liedzams startēt vēlēšanās (pārkāpumi, sodi, neapmaksātas parādsaistības u.c.).

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

Citadeles iela 1, Rīga, LV-1010

Ziņojuma centra tālrunis: 6735 61 61

Uzticības tālrunis: 8000 20 70

knab@knab.gov.lv

www.knab.gov.lv

Mobilā lietotne "Ziņo KNAB"

f) laikrakstos, žurnālos, biļetenos un citos likumā noteiktajā kārtībā reģistrētajos periodiskajos izdevumos, kuri tiek sagatavoti iespiedtehnikā un kuru tirāžas lielākā daļa tiek izplatīta vienas republikas pilsētas vai rajona teritorijā	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7573,39	0,00	0,00	0,00	66954,38	0,00	353158,43
g) internetā, izņemot politiskās organizācijas (partijas) mājaslapu internetā	9802,13	21818,89	0,00	35207,76	30022,98	44,09	8731,74	5854,92	12778,00	40,11	27986,44	7589,52	9444,80	0,00	10362,14	30099,05	209782,57
h) telpās un publiskās vietās (piemēram, laukumos, skvēros, ielās, uz tiltiem) neatkarīgi no īpašuma piederības	18914,41	34984,19	0,00	64457,08	50489,67	0,00	57222,32	24594,31	30198,85	0,00	41545,72	27372,81	44646,33	0,00	159,23	21843,23	416428,15
2. Pasta (arī elektroniskā pasta) pakalpojumu izmantošana, lai ar tā palīdzību nosūtītu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus	7401,19	4172,32	0,00	0,00	7260,00	544,50	33611,37	0,00	8886,62	0,00	0,00	1428,77	0,00	0,00	20323,21	33727,14	626210,72
3. Visu veidu reklāmas materiālu (piemēram, videomateriāli, audiomateriāli, plakāti) sagatavošana, lai tos izplatītu šīs deklarācijas II nodaļas "Izdevumi" 1. un 2.punktā paredzētajā veidā	0,00	37754,27	2686,20	18303,85	23075,91	0,00	11050,88	3897,41	4084,50	121,00	24472,76	9895,57	10008,77	0,00	2921,40	21278,06	169550,58
4. Vēlēšanu kampaņas plānošana, sagatavošana un organizēšana	0,00	41844,19	0,00	1500,40	11958,60	0,00	605,00	0,00	11581,71	0,00	161726,82	8163,71	1978,55	0,00	5892,70	3650,00	248901,68

5. Vēlēšanu kampaņā iesaistīto personu darba algas izmaksas un citi maksājumi fiziskajām personām, izņemot šīs deklarācijas II nodaļa "Izdevumi" 8.punktā paredzētos gadījumus	0,00	12081,39	0,00	0,00	5861,46	0,00	15772,96	0,00	0,00	0,00	2073,54	14673,76	620,45	0,00	15083,02	33048,74	418452,26
6. Kustamas un nekustamas mantas īre vēlēšanu kampaņas vajadzībām	1052,70	0,00	0,00	600,00	1132,01	0,00	50,00	0,00	1628,00	0,00	735,00	1818,99	0,00	0,00	0,00	4526,34	11543,04
7. Laikrakstu, žurnālu, biļetenu, grāmatu un citu iespaidtehnikā sagatavotu izdevumu publicēšana vēlēšanu kampaņas vajadzībām	0,00	0,00	0,00	13552,00	12830,84	0,00	11718,85	0,00	0,00	0,00	2707,98	6815,36	7093,75	0,00	62133,02	13664,84	130516,64
8. Labdarības pasākumu finansēšana, sponsorēšana, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus)	3491,09	1271,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	414,95	1297,61	142059,68
9. Citu ar vēlēšanu kampaņu saistītu izdevumu segšana	7809,14	178236,02	850,00	5139,13	41499,87	850,00	16800,93	551,76	10252,65	850,00	13837,05	12342,07	5421,97	867,00	2872,18	11302,62	309482,39
Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs (1 + 8), izdevumi, uz kuriem attiecas Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma 8.4 panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētie ierobežojumi	69423,70	91498,94	0,00	167252,35	124724,10	44,09	117610,85	87024,41	64900,59	40,11	155161,29	49114,80	75872,21	0,00	106926,71	108811,93	1218406,08
IZDEVUMI KOPĀ (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9)	85686,73	365587,13	3536,20	206347,73	228342,79	1438,59	207220,84	91473,58	101334,07	1011,11	360714,44	104253,03	100995,70	867,00	216152,24	230009,67	1527888,47